

FELVIDÉKI HIRLAP

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor
Negyedévre 2 kor. 50 fill. = Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő:
DR. FUCHS LIPÓT.

Megjelenik: minden csütörtök és vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eperjes, Fő-utca 37-ik szám.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Régi téma.

Ne tessék nevetni; van Magyarországon is virágzó ipar. Nem sok, csak egy, és bár ez se volna! Mert miatta tányérsima fekete földeket, tédret verő füves réteket doboltak el a végrehajtók. Ez az ipar a *korcsmai ipar*. Nem a szellem fejlesztője, inkább a népek gyilkolója. A sűrű krajcárókból ott teremtenek legkönnyebben forintokat, a hol pálinkát mérnek. De a bűn is, a betegség is, a szegénység is itt születik meg legkönnyebben.

Látja az állam, látják a községek, látják a városok, hogy népünk fizikai és erkölcsi degenerálásának oka a korcsmai pipafüstös, pálinkagőzös levegőjében van. A filantrópok, a humanus kriminálísták évtizedek óta a korcsmai atmoszférában keresik az anyagot s valamire való ujságíró már mind megbirkózott ezzel az anyaggal, még sincsenen juzzal, sőt a sztatistika ijesztebb számokkal számol be évről évre a pálinkafogyasztás okozta anyagi és erkölcsi romlásokról.

Nekünk az a véleményünk, hogy ezen az állapoton csakis az állam segíthet. Jóformán belecsömörlöttek a lapok is abba, hogy kenetteljes prédikációkat tartsanak a pálinkaivás veszedelméről, az alkohol ellenes egyesületek pedig hiába tartanak népszerű előadásokat, hiába festik a lőre italoktól kapott tüdő-

vész- s örütségben szenvedő ezrek élettelenységét, ha az állam egyremásra korcsmai engedélyeket ad. Hogy pedig ez így van, Svédország fényesen illusztrálja állításunkat. Néhány évtizeddel előbb Svédország fogyasztotta el a legtöbb szeszitalt — egész Európában.

Az állam végre is ahhoz a radikális eszközhöz nyult, hogy a korcsmai engedély kiadását korlátozta — s törvényt hozott, hogy hitelbe nem szabad egy korcsmának sem italt adni. Ma már Svédország nem is panaszkodik azon, hogy sok alkoholistája van; ellenben nálunk túlszűfoltak az örültek-házai, kik nagyrészen a pálinkaivás áldozatai.

Nálunk zavartalanul kotyvasztják — a korcsmárosok — a pálinkát. Nem szólja meg érte senki. Felelőségre sem vonják, ők csak parancsolnak, mérnek és gazdagodnak. Olcsó lőrjúk, korcsmáknak nevezett beköpdösött és befüstölt lebujuk után ugyan ki nézne? A ki a garast összegyűjti, a ki az egészségére vigyáz, úgysem megy a korcsmába, a kivel meg nem lehet beszélni, annak úgyis mindegy. Ilyenformán a korcsmáros vígan dörszöli kezét a söntésben, az olcsó ital, a zsírral itatott piszkos kártya ugyancsak hoz a konyhájára, a miből vígan lehet fizetni adót és illetéket.

Ellenben igazi gyümölcs-pálin-

kánk, mely a kiviteli kereskedelem terén oly szép eredményeket ért el a multban — hanyatlani kezd. A míg a korcsmárosok egész gyárilag készíthetik a pálinkát, addig a gazdáknak ugyancsak meg kell járni a hivatalokat, a míg drága pénzen pálinkafőzés engedélyezéséhez jutnak. És ha aztán sikerült is egy ilyen engedélyt kapniok, a fináncok szekaturájával elveszik a kedvét minden pálinkafőzőnek.

Ez az abuzus állapot rendezést kíván. Korlátozzák meg az italmérségi engedélyeket, tegyék könnyebbé a jobb, az egészségesebb pálinkafőzési engedélyek kiadását, a korcsmárosokkal pedig szigorúan tartassák be a zárórákat.

Egyelőre reformnak ez elég volna. Ha azután az orvoslás közben, az eszmélő nép látja a javulást, talán lehetne beszélni az Országos Magyar Gazdák Egyesületének új gondolatáról s mostani eszméjéről, melyben azt mondja: hogy a korcsmáknak vasárnapon való bezárása a leghumánusabb cselekedet volna a reformok terén. Mi félünk e kúrától. Előbb tápláljuk a beteget, csak azután fogjunk az operációhoz, ha elég ereje lesz hozzá, hogy azt kibírja. K.

A kassai püspök körlevele.

Bubics Zsigmond kassai püspök — a király közeledő születésnapjának alkalmából — emelkedett hangú körlevelében

fordul a kassai egyházm. lelkipásztoraihoz, melyben az agg királyról a többek között ezeket mondja:

„Hetvenöt esztendő nagy idő és szép kor, melyet elérniök csak kivételes keveseknek adatott, ámde a mi jószágos öreg királyunk ezt az átlagos emberöltőt felülmúló életkort a sokszor igaztalan sorsnak sújtó keze által annyiszor megpróbáltatva járta meg és azt a sok-sok csapást, melyek a könyörtelen végzet kifürkészhetetlen akaratából az ő nemes lelkét érték, oly nagy s oly keresztényi erővel és megnyugvással viselte el, hogy valóban hasonlónak lett a *fájdalmak férfához*.

Ki az emberi szenvedések hosszú Golgotáját végig járta; ki kora ifjúságától az uralkodói terhek óriási súlyát viseli; ki egy gonosz balvégzet rendelkezéséből a legszomorúbb módon vesztette el azokat, kik szívéhez a legközelebb állottak: trónjának várományosát, egyetlen fiát, s a legnemesebb hitvest; ki az úrmom kelyhé utolsó cseppjéig kiürítette, — ennek a nagy királynak az élete-estvétét szebbé, derültebbé tenni volna országai népeinek feladata.

A főpap ezután a mostan tartó politikai válság veszedelméről elmélkedve, ezeket mondja:

„Véges emberi elménkel a jövő rejtelmeibe bele nem láthatunk; vezessen bennünket az a szent elv, hogy mindenben a szeretet kössön össze mindnyajunkat s békesség legyen közöttünk és szűnjék meg a pártoskodás, a torzsalkodás áldatlan munkája, mely a legjobb ügynek is csak megrontója lehet. Hulljanak le a választófalak, melyek e pillanatban egymással szembe állítják e nemzet fiait, jöjünk tudatára annak a régi igazságnak, hogy míg az erő, a diadal a tömörülésben, az egyesülésben rejlik, addig a széthúzás és

TÁRCA.

Az Újvilág felé.

Ita Szilágyi Ferenc.

Reng a földézet. Dubörög a gép,
Féltűg a kürt, loccsanva zúg az ár.
Sistergő tajtot kavart a kerék,
Rikoltva vijjog fönt a vészmadár;
Kötél feszül, röpül a gálya már...

Szülaj sirályként száguld sebesen;
A távol ködje szürkén rászakad;
Futó baránda reng a tengeren,
Csak ez, mi még utána megmaradt,
S a fájdalom, mely lelkünkben fakad.

A fájdalom, hogy újra koldusabb,
Újból szegényebb, árvaabb lett a nép;
Kergetteve tarka, sátnes álmokat,
Pusztulni, veszni látja gyermekét,
Mint mulo őszszel ág a levelet.

Mi lesz belőlünk? Meg nem törhetett
Török, tatár, — tengernyi harc heve,
Im, átvergődünk száz örvény felett
S most gyilkos kórnak sorvasztó keze
A pusztulásba orvul döntene?!

Hatalmas Isten! Úgy ha rendeléd,
Hogy eltöröld e földről a magyart;
Ne csöppenként vedd vért, erejét,

Zúdzis red zord, pengő zivatart,
Pusztító orkánt, tomboló vihart!

Sodorjon el egyetlen pillanatot,
Borítson lángba döngő mennyköved
Dicsőségteljes ezer év alatt
Megérdemeltük tőled e kegyet
Hogy szép halállal sújtsd végzeted.

A tűz.

— A FELVIDÉKI HIRLAP eredeti írásja.
Ita Papp Viktor.

Utazásom közben egy olasz városkába értem. Olyan volt, mint a legtöbb olasz város: barátságos és színes. Házaik keresetlenek, egyszerűek voltak. Egy magas, nehékes tűzoltótorony vigyázott reájuk.

Délután a város mulatóhelyére, egy kedves kertbe mentem. Hétköznap volt; az előkelő közönség kijött estefelé. Vidám arcú leányok, mosolygó asszonyok csapatonként egy-két kísérővel sétáltak a hűs fák alatt. Némelyek már az uzonnánál tartottak. Mások meg vidám kacaj csengő zenéje mellett játszották hamis! és társasjátékukat.

Valahogyan véletlenül — nem is tudom, hogy — én is közibök kerültem. Kevés volt az egyik játékhoz a férfi, örömet szántam rá magam a vidám mókákra. S

csakhamar, mint idegen is, igen jól kezdem magam érezni a mosolygó asszonykoszoróban.

Nevetgélünk. Helytelenkedünk. Isteni szabadságot éreztem egy teljesen ismeretlen helyen és ismeretlen emberek között.

Volt a játékosztoriban egy kinyitott, tűzpiros róza: Foscarinné. Az olasz nők leggyönyörűbb típusa. Termete fenséges, dacos és mégis kényeszerű. Alabástrom homloka töndöklött barnás piros arcszíné mellett.

Vastag szálú korom-haja alig tűrte a hajfésűk nyűgét. A szeménél feketébbet soha sem láttam s ajkainál szabályosabban, keskenyebbet hajszál-ecsettel sem rajzolhatni. Könnyű, áttört, piros ruhában volt s lángszínrű kalapjáról érett cseresznyék lógtak hajába.

Olyan volt, mint a lángoló szerelem. Varázslatos és félelmetes.

Egyik percben velünk játszott, idegesen élénk volt, a másikban úntottan szűrcsölgette jeges-limonádéját.

Sokszor rajtafeletem tekintetem. Kezdet ellenállhatatlanul vonzani, mint a tűz a pyromanikust.

Egyik szomszédom, az az öregebb úr, a kinek meghívására a társaságba jöttem, ezt észrevéve, hamiskán intett:

— Vigyázzon, fiatal ember, a tűz az

szonya minden szivet hamuvá égetett, vigyázzon...

— «A tűz asszonya?»

— Igen, így hívjuk mi Foscarinnét, mert mindig lángvörös a ruhája s mindig izzó a vére. De a kik belerepülnek ebbe a lángba, zárnyszerzselten hullanak el, mint gyertyatűztől égett szűnyogok. Vigyázzon!

Az uzonnánál a tűz asszonya mellé kerültem és igen boldog voltam. Közönyösebb dolgokról, a szentimentalizmusról, Schoppenhauser pesszimizmusáról, majd pedig Bourgetnek egyik regényéről beszélgettünk, a melyben azt tanítja, hogy annak az asszonynak, a kinek természeti oka van reá, joga van megcsalni a férjét.

— Hát maga szereti-e a férjét? — kérdém halkán, hanyagul.

Összerezzen s villogó, metsző tekintetével csaknem jéggé fagyasztott. E pillanatot nem voltam képes átérteni s szinte nem is lehetett elemezni. Hasonlított ahhoz, mint mikor asszonyát a férj idegen szerelmes-levél irásánál kapja. Hasonlított a rajtacáspett tolvaj tekintetéhez és szemérmes lánykának első csók után piruló, téveteg nézéséhez is.

Uzonna után visszaültünk a füge-

≡ TÖRVÉNYSZÉK. ≡

Hamis játék.

— Jelenet a bíróság előtt. —

Bíró: Neve?

Vádolt: Vadászi (ezelőtt Veiszbaum) Attila, 37 éves, nős, ismertetőjele rózsaszín orr és az, hogy pofonokra nem reagál.

Bíró: Foglalkozása?

Vádolt: Detektív voltam a budapesti rendőrség hamisjáték-megfigyelő osztályában.

Bíró: Vádolva van, hogy az eperjesi Elefánt-kávéházban hamis játékon érték. Van mentsége?

Vádolt: Hát nincs?

Bíró: Adja elő.

Vádolt: Mindenekelőtt, tekintetes bíróság... esedezem egy pohár vizért. (Adnak neki.) Valahányszor, kérem, a bíróság előtt védőbeszédet mondok, előbb megiszom egy pohár friss vizet; ez felüdít és szónoki képességem megerősíti. Ajánlom, hogy hasonló esetekben bíró úr is kövesse példámát...

Bíró: Tárgra!

Vádolt: Már ott vagyok. Mert kérem, ha akkor is egy pohár friss vizet ittam volna, akkor most (szemeit törülgeti)...

most hótiszta ártatlansággal állnék... azaz nem állnék a tekintetes bíró úr előtt. Miután azonban tagja vagyok az „Alkohollenes Egyesület”-nek, kénytelen voltam szigorú elveimet áthágyva, egy-tíz stamperli sligovicát felhőrpinteni. Mert, kérem, a mi „Alkohollenes Egyesület”-ünk pszichológiai alapon épül. A mi tagjainknak...

Bíró: Tárgra!

Vádolt:...kötelessége minden másodnap egy-tíz pohárka sligovicát beszédni, hogy az ennek nyomában járó gyomorégés elvegye a kedvünket a szesztől. Ez azon úgynevezett hasonzenvi kúra, a melyről Kraft-Ebbing megmondta...

Bíró: Ha nem tér azonnal a tárgyra, megvonom öntől a szót!!

Vádolt: Igen. Hát ilyen állapotban bemegyek az „Elefánt”-ba. Ott kalábernek egy sarokban a Fingerhut, a Feuereisen, meg a Rohonyai. Az első kettőre határozottan pikkem van. Kérem szépen, vagy magyar valaki, vagy nem magyar. Én tartom a hazafissággal összeegyeztethetőnek, ha hitsorsosaim még annyira sem asszimilálódnak a magyar fajba, hogy magyar nevet vesznek fel. Ez a társadalmi körtünet...

Bíró: Ne fecsegen!

Vádolt: A Fingerhut elkezdett hengegni, hogy a bártaai Park-klubban (hát még őt is beeresztették oda?) 100 frt-ot nyert. No, te vén csirkefogó, te bizonyára még nagyobb gazember vagy, mint azok. Hja kérem, nehéz dolog az: a tolvajtól lopni. Elmélkedni kezdtem: A Fingerhut a hamis játékos okvetlenül, ismerem őt erről az oldaláról. De a bártaai bank még hamisabb. Hitemre mondom, hamisabb, mint a legszökebb lányka kék szeme. Detektív voltam, ismerem a tolvajvilágot és erkölceit. De arra még nem láttam esetet, hogy a tolvaj a saját kollégáját lopja meg! Uram, ez nem gavalléria! Ezt én — mint a tolvajvilág iránt, hivatásomnál fogva érdeklődő egyén — el nem tűrhetem! Társadalmunk alapja megdőlné, ha a morál ilyen ingatog volna rajta! Ez bosszút kíván! A többit már tudják. Csak a pohár friss víz és a sligovica közötti összefüggést kell még megmagyaráznom. Ha akkor, illetőleg azelőtt nem sligovicát, hanem vizet ittam volna, akkor... akkor... nem kaptak volna rajta!... Így is csak társadalmi kötelességet teljesítettem; kérem felmentésemet.

(A bíróság elvonul. Vádolt hat hónapot kap.)

Vádolt: Hja, a bíróság nem ismer magasabb szempontokat! *Hiba*

≡ SPORT. ≡

A Kassai Jogász Sport-egylet Eperjesen. Lapunk utóbbi számában beszámoltunk arról a csúfos vereségről, a mely az Eperjesi Torna- és Vívőegyesület csapatát érte a legutóbbi football-mérkőzésen Kassán. Derek atlétánk nem tudják elfelejteni azt a szokatlan vereséget s a vasárnapi mérkőzésen akarják a csorbát kiköszörölni. Igyekeznek is a legjobb embereiket kiállítani s bár a K. J. S. E. is erősen készül a küzdelemre s kitűnő játékosai Major, Kalmár, Benedek, Janisch nagyon is sok küzdelmet fognak adni az E. T. V. E.-nek, mi reméljük, sőt elvárjuk az E. T. V. E.-től, hogy a régi dicsőséget helyreállítsa. Szóval kilátása van városunk sportkedvelő közönségének egy érdekes mérkőzésben gyönyörködni. A mérkőzés 1/6 órakor kezdődik a football-téren.

Kiadja a szerkesztőség.

Ingyen! kapja saját életnagyságú fényképét, ha

WERTHER J.-nél EPERJESÉN
20 koronáért bevásárol.

Közlegő üzletfeloszlátás miatt az összes árúk leszállított áron kaphatók.

Különösen figyelmébe ajánlom a t. vevőközönségnek **képkertet-műhelyemet.**

STEHR D.

antiquarium, könyv- és irószerekkereskedés
EPERJESÉN.

Az összes helybeli tanintézetekben használható

tankönyvek

új és antiquar állapotban kaphatók.

Használt tankönyvek
— használhatóságra való felelősség mellett —
féláron árúsítatnak.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

Virágüzletemet

folyó hó 1-sejétől

a **Főutca 37. sz. házba** tettem át.

A midőn ezúttal bátorkodom üzletemnek pontos kiszolgálására, izléses munkájára és szolid árszabására utalni, vagyok, a nagyérdemű közönség szives támogatását továbbra is kérve,

kiváló tisztelettel **Popovits Lukácsné**
virágüzlet tulajdonosa.

Állást keres

egy kereskedelmet végzett fiatal leány, irodába vagy üzletbe. Írógépet is kezel.

Cím: *B. Jolán*, Zboró.

Kirándulók figyelmébe!

A zborói várba, a Rákóczi-kastélyhoz, a zborói száz hársfához kirándulók legjobban és legolcsóbban étkezhetnek

Kral Károly vendéglőjében = Zborón.

Társasbédék, lakomák rendezése elfogadtatik.

Weitzenhoffer Bernát

≡ vízvezetési berendező Iglón. ≡

Elvállal mindennemű

vízvezetékek berendezését

szivattyúk, házak, nyaralók, majorok, gyárak, téglaegetők víz-ellátására. Járgányszivattyúk minden mélységhez s szállítható magassághoz

Kézi-szivattyúk mindenféle kivitelben. Klozetek, fürdőberendezések, csatornázások kőanyag- és vascsövekkel úgy helyben, mint vidéken.

Tervezettekkel és költségvetéssel készséggel szolgál.

Eperjes határában fekvő 10,000 □-öl kiterjedésű első minőségű rét

szabad kézből egészben vagy részben

eladó.

Ügynökök kizárva! = Cím a kiadóhivatalban.

Jó karban lévő, használt, kisebb alakú
pénzszekrény

megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a kassai BAUERNEBL-féle kitűnő

Koronasört

naponta frissen töltve, palackként 24 fillér árban minden mennyiségben házhoz szállítjuk. Palacksörben *havi* abbonement-ot is elfogadunk, naponta házhoz szállítva a sört.

Teljes tisztelettel **Gellért Testvérek,**
Bauernebl féle sörraktár

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

az eperjesi vasúti vendéglő bérletét

megkaptam. Jól étkezni vendéglőmben minden időben lehet. Jó bort és Dreher-sört szolgálók. Társasbédék és vacsorák rendezését elvállalom. *Olcsó árak! Pontos és figyelmes kiszolgálás!* Kiváló tisztelettel

Reigl Ernő

az eperjesi vasúti vendéglő bérleje.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz

a kiadóhivatal

Eperjes, Főutca 37. sz.